

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 2022

222/2022

Laki

vankeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vankeuslain (767/2005) 1 luvun 4, 8, 9 ja 10 §, 2 luvun 10 § ja 12 §:n 2 momentti, 3 luvun 8 §:n 1 momentti ja 9 §, 4 luvun 11 ja 12 §, 5 luvun 5 §:n 1 momentti ja 9 §, 6 luvun 2 §:n 3 momentti sekä 6 ja 7 §, 7 luvun 7 § ja 8 §:n 2 momentti, 8 luvun 14 ja 15 §, 9 luvun 1 §:n 2 momentti, 9 §:n 2–4 momentti sekä 10 §:n 2 momentti, 10 luvun 10 §, 11 luvun 8 §:n 2 momentti ja 9 §, 12 luvun 11 § ja 12 §:n 2 momentti, 13 luvun 17 §:n 1 momentti ja 19 §:n 2 momentti, 14 luvun 11 ja 12 §, 15 luvun 16 §:n 1–3 momentti ja 18 §:n 2 momentti, 16 luvun 10 § ja 11 §:n 2 momentti, 17 luvun 8 §:n 2 momentti, 18 luvun 8 §:n 1 momentti ja 9 §:n 2 momentti, 19 luvun 8 ja 11 §, 20 luvun 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentti sekä 21 luvun 2 §:n 1 momentti ja 3 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 4 § laeissa 735/2011 ja 1640/2015, 1 luvun 8 §, 3 luvun 8 §:n 1 momentti, 4 luvun 12 §, 7 luvun 8 §:n 2 momentti, 11 luvun 9 §, 12 luvun 12 §:n 2 momentti, 13 luvun 17 §:n 1 momentti ja 19 §:n 2 momentti, 15 luvun 16 §:n 2 momentti, 18 luvun 9 §:n 2 momentti sekä 20 luvun 7 §:n 1 momentti laissa 393/2015, 1 luvun 9 § laeissa 393/2015, 290/2021 ja 1302/2021, 1 luvun 10 §, 3 luvun 9 §, 5 luvun 5 §:n 1 momentti, 6 luvun 7 §, 8 luvun 15 §, 9 luvun 9 §:n 3 momentti ja 15 luvun 16 §:n 1 momentti laissa 735/2011, 2 luvun 10 §, 4 luvun 11 §, 6 luvun 2 §:n 3 momentti, 8 luvun 14 §, 9 luvun 9 §:n 2 momentti, 11 luvun 8 §:n 2 momentti, 14 luvun 12 §, 15 luvun 18 §:n 2 momentti ja 16 luvun 11 §:n 2 momentti laissa 1302/2021, 2 luvun 12 §:n 2 momentti laissa 33/2015, 5 luvun 9 § laeissa 735/2011 ja 1302/2021, 6 luvun 6 §, 12 luvun 11 § ja 16 luvun 10 § laeissa 393/2015 ja 1302/2021, 7 luvun 7 § laeissa 393/2015, 383/2017 ja 1302/2021, 9 luvun 9 §:n 4 momentti ja 10 §:n 2 momentti laissa 290/2021, 10 luvun 10 § laissa 1640/2015, 14 luvun 11 § laeissa 735/2011, 804/2017 ja 1302/2021, 19 luvun 11 § laeissa 383/2017 ja 1302/2021, 20 luvun 3 § laeissa 393/2015 ja 383/2017, 20 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 861/2020, 21 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 403/2015 ja 21 luvun 3 § laissa 631/2013, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset vankeuden täytäntöönpanosta

4 §

Vankeuden täytäntöönpanon organisaatio

Vankeuden täytäntöönpanosta vastaa Rikosseuraamuslaitos. Terveystenhuollon järjestämisestä vastaa Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa (1635/2015) tarkoitettu Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen alainen Vankiterveydenhuollon yksikkö.

Rikosseuraamuslaitoksen organisaatiosta säädetään muutoin Rikosseuraamuslaitoksesta annetussa laissa (221/2022).

8 §

Toimivallan määräytyminen Rikosseuraamuslaitoksessa

Tässä laissa tarkoitettua päätösvaltaa käyttäviä Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehiä ovat:

- 1) vastuualueen johtaja;
- 2) rikosseuraamuskeskuksen johtaja;
- 3) asiakasarvioinnin yksikön yksikönpäällikkö;
- 4) täytäntöönpanoyksikön yksikönpäällikkö;
- 5) vankilan yksikönpäällikkö;
- 6) yhdyskuntaseuraamustoimiston yksikönpäällikkö;
- 7) vankilan toimintojen järjestämisestä vastaava virkamies (*toiminnoista vastaava virkamies*);
- 8) vankilan järjestyksestä ja turvallisuudesta vastaava virkamies (*turvallisuudesta vastaava virkamies*);
- 9) ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies;
- 10) ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies;
- 11) muu Rikosseuraamuslaitoksen virkamies.

Asianomaisen vastuualueen johtajalla on oikeus yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asia, josta päättäminen on tässä laissa uskottu 1 momentin 2–10 kohdassa tarkoitettulle virkamiehelle. Rikosseuraamuskeskuksen johtajalla on oikeus yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asia, josta päättäminen on tässä laissa uskottu 1 momentin 5–10 kohdassa tarkoitettulle virkamiehelle. Vankilan yksikönpäälliköllä on oikeus yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asia, josta päättäminen on uskottu 1 momentin 7–10 kohdassa tarkoitettulle virkamiehelle. Turvallisuudesta vastaavalla virkamiehellä on oikeus yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asia, josta päättäminen on uskottu 1 momentin 9 ja 10 kohdassa tarkoitettulle virkamiehelle. Ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimivalla virkamiehellä on oikeus yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asia, josta päättäminen on uskottu 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettulle virkamiehelle.

Tuomioiden täytäntöönpanosta vastaa täytäntöönpanoyksikön virkamies (*täytäntöönpanosta vastaava virkamies*). Täytäntöönpanoyksikön yksikönpäälliköllä on oikeus yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asia, josta päättäminen on uskottu muulle täytäntöönpanosta vastaavalle virkamiehelle.

9 §

Toimivalta virka-ajan ulkopuolella

Vankilan yksikönpäällikölle kuuluvaa päätösvaltaa saa, jollei asia siedä viivytystä, virka-ajan ulkopuolella käyttää myös Rikosseuraamuslaitoksen päivystävä virkamies asiasa, joka koskee:

- 1) ulkoilun epäämistä;
- 2) tilapäiseen tutkimukseen tai hoitoon vankilan ulkopuolelle lähettämistä;
- 3) tärkeästä tai erittäin tärkeästä syystä myönnettävää poistumislupaa;
- 4) poistumisluvan peruuttamista;
- 5) vangin siirtämistä avolaitoksesta suljettuun vankilaan 6 luvun 2 §:n 2 momentin nojalla;
- 6) erityistarkastusta;
- 7) vangin henkilönkatsastusta;

- 8) säilössäpitoa;
- 9) 18 luvun 5 §:ssä tarkoitettua erillään pitämistä;
- 10) 19 luvun 1, 2, 4, 5 tai 8 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;
- 11) vangin päästämistä ehdonalaiseen vapauteen tai sakon muuntorangaistukseen tuomitun vapauttamista.

Rikosseuraamuslaitoksen päivystävä virkamies saa käyttää täytäntöönpanosta vastaavalle virkamiehelle kuuluvaa päätösvaltaa rangaistusaikaa koskevan päätöksen tekemisessä, jollei asia siedä viivytystä.

Päivystävänä virkamiehenä saa toimia ainoastaan vankilan yksikönpäällikkö.

10 §

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastualueen johtajan ratkaistavat asiat

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastualueen johtaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen päätösvaltaan kuuluvan vangin sijoittamista, siirtoa, vankilan ulkopuoliseen toimintaan osallistumista ja poistumislupaa koskevan asian, jos on syytä epäillä vangin osallistuvan järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan taikka vankeusaikanaan jatkavan rikollista toimintaa tai vaarantavan turvallisuutta taikka jos se on perusteltua vangin turvallisuuden suojelemiseksi.

2 luku

Täytäntöönpanon aloittaminen

10 §

Päätösvalta

Asiakasarvioinnin yksikön yksikönpäällikkö tai muu Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrätty asiakasarvioinnin yksikön virkamies päättää 3 ja 4 §:ssä tarkoitetusta vankeusrangaistuksen ja sakon muuntorangaistuksen lykkäyksestä ja 6 §:ssä tarkoitetusta lykkäyksen peruuttamisesta. Terveydellisistä syistä anotusta lykkäyksestä on pyydyttävä Vankiterveydenhuollon yksikön lausunto.

Täytäntöönpanosta vastaava virkamies tai muu Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrätty täytäntöönpanoyksikön virkamies päättää tuomitun tai vangin etsintäkuuluttamisesta ja sen peruuttamisesta.

12 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Rikosseuraamuslaitos antaa tarkemmat määräykset niistä perusteista, joilla tuomitun kuulemisen suorittava Rikosseuraamuslaitoksen yksikkö määräytyy.

3 luku

Rangaistusajan laskeminen

8 §

Päätösvalta

Rangaistusaikaa koskevan päätöksen tekee täytäntöönpanosta vastaava virkamies. Täytäntöönpanoyksikön yksikönpäällikkö päättää 7 §:n 3 momentissa tarkoitetusta rangaistusajaksi lukemisesta.

— — — — —

9 §

Tarkemmat määräykset

Tarkemmat määräykset rangaistusajan laskemisesta antaa Rikosseuraamuslaitos.

4 luku

Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan

11 §

Päätösvalta

Rangaistusajan suunnitelmasta, vangin sijoittamisesta vankilaan ja vankilaan ilmoittautumisajankohdasta päättää asiakasarvioinnin yksikön yksikönpäällikkö tai muu Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrätty asiakasarvioinnin yksikön virkamies tai yhdyskuntaseuraamustoimiston yksikönpäällikkö.

Vangin matkakustannusten korvaamisesta päättää rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty Rikosseuraamuslaitoksen virkamies.

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja päättää niistä avolaitoksista ja avolaitososastoista, joissa vankeja valvotaan teknisesti 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla välineillä.

12 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Täytäntöönpanoasiakirjoista, tuomittujen toimittamisesta vankilaan, tulotarkastuksen kirjaamisesta sekä rangaistusajan suunnitelman sisällöstä ja laatimisesta annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Tarkemmat määräykset tulotarkastuksesta, arvioinnista, avolaitokseen sijoittamisesta sekä rangaistuksen suunnitelmallisesta toteuttamisesta antaa Rikosseuraamuslaitos.

5 luku

Sijoittaminen vankilassa

5 §

Varmuusosasto

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastualueen johtajan päätöksellä voidaan vankilaan turvallisuussyistä perustaa muusta vankilasta eristetty osasto (*varmuusosasto*).

— — — — —

9 §

Päätösvalta

Varmuusosaston päiväjärjestyksen vahvistaa operatiivisen toiminnan vastualueen johtaja. Muiden osastojen päiväjärjestyksen vahvistaa vankilan yksikönpäällikkö.

Osastolle sijoittamisesta päättää toiminnoista vastaava taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies taikka rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies. Vangin erillään asumisesta omasta pyynnöstä päättää toiminnoista tai turvallisuudesta vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies. Vankiterveydenhuollon yksikön sairaalaan ottamisesta ja sieltä poistamisesta päättää sairaalan toiminnasta vastaava ylilääkäri tai hänen määräämänsä lääkäri.

Vangin sijoittamisesta varmuusosastolle päättää operatiivisen toiminnan vastualueen johtaja vankilan yksikönpäällikön tai asiakasarvioinnin yksikön yksikönpäällikön esityksestä tai näitä kuultuaan.

6 luku

Siirtäminen vankilasta toiseen

2 §

Siirtäminen avolaitoksesta suljettuun vankilaan

— — — — —

Vanki, joka ilman pätevää syytä jättää saapumatta avolaitokseen määräaikana, on toimitettava asiakasarvioinnin yksikön osoittamaan vankilaan.

6 §

Päätösvalta

Vangin siirtämisestä päättää asiakasarvioinnin yksikön yksikönpäällikkö tai muu Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrätty asiakasarvioinnin yksikön virkamies. Asiakasarvioinnin yksikön yksikönpäällikkö voi siirtää päätösvaltaa asiassa myös rangaistusajan suunnitelmassa nimetyille vankilan yksikönpäälliköille.

Vankilan yksikönpäällikkö taikka turvallisuudesta tai toiminnoista vastaava virkamies päättää 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua vangin päästämisestä vankilan ulkopuolelle. Jos vankilan ulkopuolella olemisen kestää pitempään kuin seitsemän vuorokautta, asiasta päättää asiakasarvioinnin yksikön yksikönpäällikkö tai muu Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrätty asiakasarvioinnin yksikön virkamies.

Vangin 2 §:n 2 momentissa tarkoitetusta välittömästä siirtämisestä toiseen vankilaan ja 3 a §:ssä tarkoitetusta lyhytaikaisesta siirtämisestä toiseen vankilaan päättää vastaanottavan vankilan yksikönpäällikkö tai turvallisuudesta vastaava virkamies sijoitusvankilan yksikönpäällikköä kuultuaan.

Vangin siirtämisestä päättää 1 momentista poiketen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja, jos vanki sijoitetaan varmuusosastolle ja sijoittaminen edellyttää vangin siirtämistä toiseen vankilaan.

7 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Vangin siirtoa koskevasta menettelystä annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset vangin siirtämisestä antaa Rikosseuraamuslaitos.

7 luku

Perushuolto ja asuminen

7 §

Päätösvalta

Vangin ulkoilun epäämisestä päättää vankilan yksikönpäällikkö tai turvallisuudesta vastaava virkamies.

Vangin omien vaatteiden käytön rajoittamisesta 2 §:n 2 momentin perusteella päättää operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja. Vangin omien vaatteiden haltuun antamisen epäämisestä mainitun pykälän 3 momentin perusteella päättää turvallisuudesta vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies. Vangin omien vaatteiden käytön rajoittamisesta mainitun pykälän 4 momentin perusteella päättää vankilan yksikönpäällikkö. Ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies voi antaa vangin haltuun sellaisia vangin omia vaatteita, joiden hallussapito on vankilassa sallittua.

Perusruokavaliosta poikkeamisesta päättää toiminnoista tai turvallisuudesta vastaava virkamies. Ruokarahan maksamisesta päättää toiminnoista vastaava virkamies taikka rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja päättää 6 a §:n mukaisesta tupakoinnin kieltämisestä vankilassa.

8 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat määräykset ruoka- ja perushuollosta, omaehtoisen ruokahuollon järjestämisestä, asumisesta sekä tupakoinnin järjestämisestä ja sytytysvälineiden hallussapidosta antaa Rikosseuraamuslaitos.

Toimintaan osallistuminen

14 §

Päätösvalta

Vankilan yksikönpäällikkö tai rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty toiminnoista vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies päättää 4 §:n mukaisesta sijoittamisesta, 6 ja 9 §:n mukaisesta vankilan ulkopuoliseen toimintaan osallistumisesta, 7 §:n mukaisesta luvasta omaan työhön sekä 11 §:ssä tarkoitetun luvan tai sijoituksen peruuttamisesta.

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja päättää kuitenkin elinkautista vankeusrangaistusta ja rikoslain 2 c luvun 11 §:ssä tarkoitettua yhdistelmärangaistusta suorittavan vangin siviilityöluvasta, opintoluvasta, sijoituksesta ulkopuoliseen laitokseen ja luvasta valvottuun ulkopuoliseen toimintaan.

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtajan päätöksellä 2 momentissa tarkoitettu päätösvalta voidaan siirtää 1 momentissa tarkoitettulle virkamiehelle.

Edellä 13 §:ssä tarkoitetusta osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisesta päättää vankilan yksikönpäällikkö tai rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty toiminnoista vastaava virkamies, ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies taikka ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies.

15 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset vankien toimintaan sijoittamisesta, vankien työ- ja toimintaajasta sekä 6 ja 9 §:ssä tarkoitetun sijoituksen ja luvan ehdoista, pituudesta ja sijoitussovimuksesta sekä osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisesta määrääjäksi annetaan valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset menettelystä samoin kuin töiden luokittelusta sekä muista työn edellytyksistä antaa Rikosseuraamuslaitos.

Vangin omaisuus ja tulot

1 §

Omaisuuksien hallussapito

Vanki ei saa pitää hallussaan alkoholia, muuta päihdyttävää ainetta, rikoslain 44 luvun 16 §:ssä tarkoitettuja dopingaineita eikä huumausaineiden käyttöön tarkoitettuja esineitä. Suljetussa vankilassa vanki ei saa pitää hallussaan toiselta vangilta ilman Rikosseuraamuslaitoksen lupaa saamaansa omaisuutta.

9 §

Päätösvalta

Edellä 4 §:n 4 momentissa tarkoitettu rahan tai maksuvälineiden toimittamisesta vankilan ulkopuolelle tai toiselle vangille päättää vankilan yksikönpäällikkö tai rikosseuraamus-

muskeskuksen työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta vastaava virkamies. Käyttörahan, toimintarahan, palkan ja työmatkakustannusten maksamisesta, toimintarahan suorittamatta jättämisestä ja toimintarahan ja palkan muuttamisesta päättää vankilan yksikön-päällikkö tai rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty toiminnoista vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

Edellä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu vankilan ulkopuolelta tulevan rahan tai muiden maksuvälineiden käytön rajoittamisesta suljetussa vankilassa päättää operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja.

Edellä 3 a §:n 2 momentissa tarkoitettu Rikosseuraamuslaitoksen hyväksymän maksukortin käytön valvonnasta päättää turvallisuudesta vastaava virkamies taikka rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Rikosseuraamuslaitos antaa tarkemmat määräykset:

- 1) vangin käyttöön annettavan maksukortin ominaisuuksista, käyttöön antamisesta, säilyttämisestä ja käytöstä;
- 2) omaisuuden säilyttämisestä, lähettämisestä ja hävittämisestä;
- 3) omaisuusluettelosta ja siitä, mitä omaisuutta luetteloon merkitään;
- 4) 6 §:ssä tarkoitetun provision maksamisesta ja määrästä sekä mainitussa pykälässä tarkoitetun toimintarahan suorittamatta jättämisestä.

10 luku

Sosiaali- ja terveydenhuolto

10 §

Päätösvalta

Vangin lääkkeiden hallussapidosta päättää Vankiterveydenhuollon yksikön lääkäri.

Vankilan yksikön-päällikkö päättää kuultuaan mahdollisuuksien mukaan lääkäriä lähettämisestä 2 §:ssä tarkoitettuun hoitoon tai tutkimukseen. Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja päättää vankilan esityksestä Vankiterveydenhuollon yksikön johtajana toimivaa lääkäriä kuultuaan 3 §:ssä tarkoitettu vankilasta vapauttamisesta.

11 luku

Vapaa-aika

8 §

Päätösvalta

Luvan 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vapaa-ajan toimintaan ja 7 §:ssä tarkoitettuun kokoontumiseen myöntää vankilan yksikön-päällikkö taikka rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty toiminnoista tai turvallisuudesta vastaava virkamies.

222/2022

9 §

Tarkemmat määräykset

Rikosseuraamuslaitos antaa tarkemmat määräykset kirjastopalveluiden järjestämisestä silloin, kun vanki ei pääse käymään vankilan kirjastossa.

12 luku

Kirjeenvaihto, puhelut ja sähköinen viestintä

11 §

Päätösvalta

Kirjeen ja muun postilähetyksen tarkastamisesta 1 §:n 1 momentin nojalla sekä tällaisen lähetyksen avaamisesta ja sen sisällön tarkastamisesta 1 §:n 2 momentin tai 4 §:n 2 momentin nojalla päättää rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies.

Kirjeen, muun postilähetyksen tai viestin lukemisesta 2 §:n 1 momentin, 8 §:n 1 momentin tai 9 b §:n nojalla, 2 §:n 2 momentin mukaisesta lähettäjän selvittämisestä, 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua jäljennöksen ottamisesta, 2 a §:n 1 momentin mukaisesta lukemisesta ilmoittamisesta sekä lähetyksen tai viestin 5 §:ssä tarkoitettua pidättämisestä päättää turvallisuudesta vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies. Viestin saa kuitenkin antaa luettavaksi myös sellaiselle Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehelle, jolla on oikeus käsitellä turvallisuustietorekisterin tietoja. Puhelun kuuntelemisesta ja tallentamisesta päättää turvallisuudesta vastaava virkamies. Puhelimen käytön keskeyttämisestä tai epäämisestä päättää ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies tai ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies.

Matkapuhelimen käyttöä koskevasta luvasta ja luvan peruuttamisesta sekä matkapuhelimen antamisesta vangin haltuun päättää vankilan yksikönpäällikkö taikka turvallisuudesta tai toiminnasta vastaava virkamies.

Sähköpostin ja internetin käyttöä koskevasta luvasta ja luvan peruuttamisesta sekä tietokoneen antamisesta vangin haltuun päättää vankilan yksikönpäällikkö taikka turvallisuudesta tai toiminnasta vastaava virkamies.

12 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Rikosseuraamuslaitos antaa tarkemmat määräykset 6 a §:ssä tarkoitetun matkapuhelimen ominaisuuksista, haltuun antamisesta ja käytöstä.

13 luku

Tapaamiset ja muut yhteydet vankilan ulkopuolelle

17 §

Päätösvalta

Valvomattomasta tapaamisesta, asiamiehen tapaamisesta, lapsen tapaamisesta, vankien välisestä tapaamisesta, 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua valvotusta tapaamisesta, yhteydenpidosta videoyhteyden välityksellä sekä niiden peruuttamisesta päättää toiminnoista tai turvallisuudesta vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä

toimiva virkamies. Valvotun tapaamisen 2 §:n 3 momentin mukaisesta kuuntelusta teknisellä laitteella ja tallentamisesta päättää turvallisuudesta vastaava virkamies. Tapaamiskiellon määrittämisestä päättää vankilan yksikönpäällikkö taikka toiminnoista tai turvallisuudesta vastaava virkamies.

19 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Rikosseuraamuslaitos antaa tarkemmat määräykset tapaamisten järjestämisestä.

14 luku

Poistumislupa

11 §

Päätösvalta

Poistumisluvasta, sen peruuttamisesta, 3 §:n 3 momentissa tarkoitettu aikaistamisesta ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu poistumislupamatkan kustannusten maksamisesta päättää vankilan yksikönpäällikkö tai rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta tai toiminnoista vastaava virkamies.

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja päättää kuitenkin poistumisluvasta ja poistumislupamatkan kustannusten maksamisesta, jos lupaa:

1) hakee elinkautista rangaistusta tai yhdistelmä-rangaistusta suorittava vanki 2–5 §:n perusteella; taikka

2) haetaan muuhun valtioon kuin Suomeen.

Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja voi päätöksellään siirtää 2 momentissa tarkoitettua päätösvaltaa vankilan yksikönpäällikölle.

12 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset matka-ajasta, poistumislupamatkojen korvaamisesta, poistumislupamenettelystä ja poistumisluvan ehdoista annetaan valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset poistumislupien määrän ja keston laskemisesta antaa Rikosseuraamuslaitos.

15 luku

Vankilan järjestys ja kurinpito

16 §

Päätösvalta

Järjestyssäännön vahvistaa operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja.

Vankilan tilojen valvonnasta ja lukittuna pitämisestä päättää vankilan yksikönpäällikkö tai, jos asia ei siedä viivytystä, turvallisuudesta vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

Kurinpitorangaistuksesta päättää vankilan yksikönpäällikkö. Yksikönpäällikkö päättää myös, siirretäänkö rikos kurinpitorangaistuksen määrittämisen sijasta poliisin tutkittavaksi.

— — — — —

Tarkemmat määräykset kurinpitorangeistuksen täytäntöönpanosta antaa Rikosseuraamuslaitos.

16 luku

Vankilan tilojen ja vangin tarkastaminen

Vangin turvatarkastuksesta päättää ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies taikka ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies. Miehistämättömän kulkuneuvon kulkuun puuttumisesta, vangin henkilöntarkastuksesta ja muusta päihitteettömyyden valvonnasta kuin 7 §:ssä tarkoitettu verinäytteen ottamisesta päättää ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies tai, jos asia ei siedä viivytystä, ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies. Vankilan yksikönpäällikkö, rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta vastaava virkamies tai ohjauksen ja valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies päättää 7 §:ssä tarkoitettua verinäytteen ottamisesta.

Erityistarkastuksesta päättää vankilan yksikönpäällikkö tai rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta vastaava virkamies. Yksittäistapauksessa operatiivisen toiminnan vastualueen johtajalla tai Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrättyä operatiivisen toiminnan vastualueen virkamiehellä on oikeus päättää erityistarkastuksen toimittamisesta.

Henkilönkatsastuksesta päättää vankilan yksikönpäällikkö.

Huumausaineiden etsintään koulutetun koiran ja sen ohjaajan antamisesta toisen viranomaisen käyttöön päättää vankilan yksikönpäällikkö tai turvallisuudesta vastaava virkamies.

— — — — —

Tarkemmat määräykset päihitteettömyyden valvonnassa noudatettavasta menettelystä antaa Rikosseuraamuslaitos.

17 luku

Muun henkilön tarkastaminen

— — — — —

Tapaaajan henkilöntarkastuksesta ja vankilasta poistamisesta päättää valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies. Kiinni otetun henkilön säilöissäpidosta päättää vankilan yksikönpäällikkö.

Turvaamistoimenpiteet ja voimakeinojen käyttö

8 §

Päätösvalta

Sitomisesta päättää valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies tai, jos asia ei siedä viivytystä, ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies. Tarkkailuun sijoittamisesta ja eristämistarkkailusta päättää turvallisuudesta vastaava virkamies tai, jos asia ei siedä viivytystä, valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies. Vangin erillään pitämisestä päättää vankilan yksikönpäällikkö.

— — — — —

9 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

— — — — —

Tarkemmat määräykset voimakeinojen käytöstä sekä turvaamistoimenpiteiden käytön, voimakeinojen ja voimankäyttövälineiden käytön koulutuksesta antaa Rikosseuraamuslaitos.

Ilmoitukset ja tiedon antaminen

8 §

Tietojen antaminen mielentilatutkimusta suorittavalle yksikölle

Rikosseuraamuslaitoksella on oikeus antaa mielentilatutkimusta suorittavalle yksikölle vangista tietoja, jotka ovat tarpeellisia mielentilatutkimuksen toimeenpanemiseksi.

11 §

Päätösvalta

Vankilan yksikönpäällikkö tai rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta tai toiminnoista vastaava virkamies päättää 1, 2, 4, 8 ja 8 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai tiedon antamisesta. Lisäksi operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja tai muu Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrätty operatiivisen toiminnan vastuualueen virkamies voi päättää 1 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai tiedon antamisesta.

Vankilan yksikönpäällikkö, rikosseuraamuskeskuksen työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta tai toiminnoista vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies päättää 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen antamisesta. Täytäntöönpanosta vastaava virkamies tai muu Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestyksessä määrätty täytäntöönpanoyksikön virkamies päättää 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen antamisesta.

Muutoksenhaku

3 §

Oikaisuvaatimuksen päätösvalta ja käsittely

Kehittämisen ja ohjauksen vastuualueen johtaja ratkaisee oikaisuvaatimuksen 1 §:ssä tarkoitettussa asiassa. Rikosseuraamuslaitoksen pääjohtaja ratkaisee oikaisuvaatimuksen, jos kyse on operatiivisen toiminnan vastuualueen johtajan 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta ehdonalaisen vapauttamisen lykkäämistä koskevasta päätöksestä, 1 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettusta varmuusosastolle sijoittamista koskevasta päätöksestä, 1 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettusta siviilityölupaa, opintolupaa tai sijoittamista ulkopuoliseen laitokseen koskevasta päätöksestä tai tällaisen luvan peruuttamisesta, 1 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettusta vankilasta vapauttamisesta hoitoa varten, 1 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettusta poistumisluvasta erittäin tärkeästä syystä koskevasta päätöksestä tai tällaisen luvan peruuttamisesta taikka 14 luvun 10 §:ssä tarkoitettun poistumislupamatkan kustannusten korvaamisesta. Samoin menetellään, jos muutosta haetaan päätökseen, jonka vastuualueen johtaja on tehnyt 1 luvun 8 tai 10 §:ssä tarkoitettun pidätystoimivaltansa nojalla.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus toimitetaan kehittämisen ja ohjauksen vastuualueen johtajalle tai vankilan yksikönpäällikölle. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä.

4 §

Valitus hallintotuomioistuimeen

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus Rikosseuraamuslaitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

7 §

Oikaisuvaatimuksen ja valituksen vaikutus täytäntöönpanoon

Oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekeminen ei keskeytä 1 §:ssä tarkoitettun päätöksen täytäntöönpanoa, ellei oikaisuvaatimusta käsittelevä Rikosseuraamuslaitoksen pääjohtaja tai kehittämisen ja ohjauksen vastuualueen johtaja taikka valitusta käsittelevä tuomioistuim toisin päättä.

Vapauttaminen

2 §

Päätösvalta

Vankilan yksikönpäällikkö päättää rikoslain 2 c luvun 9 §:n 1 momentin mukaisesta ehdonalaisen vapauttamisen lykkäämisestä. Vankilan yksikönpäällikkö päättää yhdyskunta-seuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 70 §:ssä tarkoitettusta valvontaan asettamisesta. Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja päättää ri-

koslain 2 c luvun 9 §:n 2 momentin mukaisesta ehdonalaisen vapauttamisen lykkäämisestä ilman vangin suostumusta.

— — — — —

3 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset ehdonalaisen vapauttamisen valvonnasta ja toimeenpanosta sekä vankilassaoloajan ja vapauttamisajankohdan määräytymisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset vangin vapauttamisesta antaa Rikosseuraamuslaitos.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2022.

Helsingissä 1.4.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson